

SIVILOMBUDSMANNEN

MOTTATT

09 SEPT 2016

Stavanger universitetssjukehus
Pb. 8100
4068 STAVANGER
Adm. dir. Inger Cathrine Bryne

Vår referanse
2016/1250

Deres referanse

Vår saksbehandler
Aina Holmén

Dato
08.09.2016

BESØK TIL STAVANGER UNIVERSITETSSJUKEHUS, HELSE STAVANGER HF - PSYKIATRISK DIVISJON

Vi ønsker å informere om at vi vil gjennomføre et planlagt besøk til Psykiatrisk divisjon; seksjon akutt og intensiv psykiatri, seksjon sikkerhetspsykiatri og seksjon affektiv og psykose i løpet av de neste tre månedene. Det nøyaktige tidspunktet for besøket vil ikke bli oppgitt i forkant. Besøket vil vare i cirka tre dager.

På bakgrunn av Norges tilslutning til tilleggsprotokollen til FNs torturkonvensjon har Sivilombudsmannen opprettet en egen forebyggingsenhet mot tortur og umenneskelig behandling. Mandatet er hjemlet i lov om Stortingets ombudsmann for forvaltningen (sivilombudsmannsloven) § 3a.

Forebyggingsenheten foretar regelmessige besøk til steder der mennesker er frihetsberøvet, for eksempel fengsler, politiarrester, psykiatriske institusjoner og barnevernsinstitusjoner. Formålet er å forebygge tortur og annen grusom, umenneskelig, eller nedverdiggende behandling eller straff. Etter etableringen av ordningen er det gjennomført flere besøk til fengsler, politiarrester og psykiatriske institusjoner. Rapportene fra disse besøkene finnes på Sivilombudsmannens hjemmeside (<https://www.sivilombudsmannen.no/om-torturforebygging/forsiden/>).

Sivilombudsmannen, ved forebyggingsenheten, har adgang til alle steder for frihetsberøvelse og til å føre private samtaler med personer som er fratatt friheten. Videre har enheten tilgang til alle nødvendige opplysninger av betydning for forholdene under frihetsberøvelse, herunder pasientjournaler.

Besøksteamet er tverrfaglig og består av én psykolog, samfunnsvitere og jurister.

Det er ønskelig å begynne besøket med en befaring av seksjon akutt og intensiv psykiatri, seksjon sikkerhetspsykiatri og seksjon affektiv og psykose.

Det er videre ønskelig med et kort møte med sykehusets ledelse og ledelsen for spesialavdeling for voksne i løpet av første besøksdag. Følgende vil være dagsorden for møtet:

- Orientering om Sivilombudsmannens forebyggingsmandat og forebyggingsenhetens arbeid
- Foreløpig plan for gjennomføring av besøket
- Særlige utfordringer i spesialavdeling for voksne sett fra sykehusets perspektiv

Under besøket skal Forebyggingsenheten gjennomføre private samtaler med pasienter. Hvor mange og hvem av pasientene som blir intervjuet, avgjøres av forebyggingsenheten på stedet. Forebyggingsenheten forespør alltid selv pasientene om samtale. Det vil være aktuelt å oppsøke pasienter som ikke selv har tatt initiativ til samtale. Pasienter som ønsker det, skal få muligheten til å snakke med oss.

Det bli også bli gjennomført samtaler med ansatte underveis i besøket.

Forebyggingsenheten ønsker å ha anledning til å bruke et egnet rom for dokumentgjennomgang, koordineringer og planlegging underveis, dersom sykehuset har tilgjengelige lokaler for dette.

Det bes om at det ordnes tilgang til følgende under besøket:

1. Sykehusets elektroniske pasientsystem og avvikssystem
2. Enhetenes tvangsprotokoller
3. Kopi av liste over pasienter per enhet, med navn og pasientromnummer, innleggelsesdato, innleggelsesparagraf, kjønn og evt. annen tilgjengelig informasjon om den enkelte pasienten

Som ledd i forberedelsene til besøket ber vi om at sykehuset oversender følgende informasjon som gjelder døgnenhetene ved Psykiatrisk divisjon, Spesialavdeling for voksne:

1. Klinikkens årsrapport for 2015
2. Organisasjonskart
3. Kart/plan over institusjonen med angivelse av døgnenheter
4. Antall sengeplasser på de ulike døgnenhetene
5. Antall innleggelser etter kjønn, innleggelsesparagraf og enhet i 2015 og hittil 2016
6. Antall ansatte etter yrkeskategori og med angitt tilsetningsdel per seksjon. Andelen ufaglærte bes opplyst. Informasjon om bruk av faglærte og ufaglærte vikarer (hvilken enhet, i hvilket omfang) og hvordan vikarer får opplæring i avdelingens rutiner.
7. *Kopi av rutine- og aktivitetsoversikt for de ulike enhetene*
8. Informasjon om hvor ofte pasienter benytter seg de enkelte aktivitetstilbudene og hvordan de ansatte motiverer pasienter til å delta i aktiviteter
9. Kopi av eventuelle husregler for de ulike enhetene
10. Oversikt over bruk av tolketjenester (antall timer og hvilke språk) i 2015 og hittil 2016
11. Antall selvmord og alvorlige selvmordsforsøk i de siste 3 årene
12. Rutiner og tiltak for forebygging av selvmord og selvbeskadigelse

13. Oversikt over videreutdanning av ansatte i forebygging og oppfølging av selvmord og selvmordsforsøk
14. Instruks/retningslinjer for håndtering av voldelige hendelser
15. Oversikt over antall tilfeller av vold og trusler om vold for de siste to årene (2014 og 2015) og hittil 2016 (mellom medpasienter og mellom pasienter og ansatte)
16. De siste tre sakene per seksjon før mottakelse av dette brevet om hendelser vedrørende pasientskader. Det bes om kopi av avviksrapport.
17. De siste tre sakene før mottakelse av dette brevet om hendelser vedrørende skader på ansatte. Det bes om kopi av avviksrapport.
18. Antall vedtak, skjerming § 4-3, behandling uten eget samtykke §4-4 og bruk av tvangsmidler § 4-8 for 2015 og hittil 2016 per enhet.
19. Redegjørelse for hvordan ledelsen har prøvd å redusere voldelige hendelser.
20. Instruks/retningslinjer for bruk av tvangsmidler.
21. Instruks/retningslinjer for tvangsmedisinerer.
22. Instruks/retningslinjer for tvangsernæring.
23. De siste tre sakene før mottakelse av dette brevet om bruk av mekaniske tvangsmidler/belteseng på hver enhet. Det bes om kopi av gjeldende tvangsprotokoll, vedtak, faglig begrunnelse, pasientjournalnotater under pasientens opphold i beltesengen og opptil ett døgn etter hendelsen, og utfall av evt. Klagesak
24. De siste tre sakene før mottakelse av dette brevet om bruk av skjerming på hver enhet. Det bes om kopi av gjeldende protokoll, vedtak, faglig begrunnelse, pasientjournalnotater under pasientens opphold i skjermingsenheten og opptil ett døgn etter hendelsen, og utfall av eventuell klagesak.
25. Redegjørelse for ledelsens tiltak for å redusere bruk av tvangsmidler og tvangsbehandling.
26. Kopi av kontrollkommisjonens evt. tilsynsrapporter for 2015 og hittil 2016 og evt. årsrapport for 2015.
27. Kontaktinformasjon til fagforeningers tillitsvalgte.
28. Kontaktinformasjon til brukerrepresentant og erfaringskonsulent for psykisk helsevern.
29. Det siste referatet fra møte med bruker- eller evt. Pårørenderepresentant.
30. Informasjon om pasienters adgang til somatisk behandling.
31. Instruks/retningslinjer om visitasjon og ransaking og redegjørelse for praksis.
32. Instruks/retningslinjer om ECT-behandling.
33. Antall ECT-behandlinger i 2015 og hittil 2016 (pasienter og behandlinger/serier).
34. Informasjon om evt. bruk av nødrettslig ECT-behandling (behandling uten samtykke) i 2015 og hittil 2016

Det bes om at dokumentene markeres tydelig med tilsvarende dokumentnummer og evt. enhet.

Av hensyn til effektiv planlegging herfra er det hensiktsmessig dersom sykehuset svar sendes både per brev og e-post innen tirsdag 27. september 2016. Fortrolige pasientopplysninger sendes kun per post.

Informasjonsoppslag og informasjonsbrosjyrer til pasienter vil bli tilsendt i forkant av besøket. Det bes om at informasjonsoppslagene henges opp på alle avdelinger og brosjyrene gjøres tilgjengelige for pasientene.

For ombudsmannen

Helga Fastrup Ervik
kontorsjef

Aina Holmén
seniorrådgiver

Kopi til:

Helse Vest RHF	Pb. 303 Forus	4066	STAVANGER
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Helsedirektoratet	Postboks 7000 St. Olavs plass	0130	Oslo
Kontrollkommisjonen for psykisk helsevern i Rogaland 1	Pb. 159	4001	STAVANGER
Kontrollkommisjonen for psykisk helsevern i Rogaland 2	Pb. 603	4003	STAVANGER